เดลินิวส์

24 วันพฤหัสบดีที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2561 ขึ้น 6 ค่ำ เดือน 5 ปีระกา

การศึกษา

องค์ความรู้ ภาษา-วัฒนธรรม
โดยสำนักงานราชบัณฑิตยสภา

กรีนิช

สิ่งหนึ่งที่นักเดินทางต้องทำเมื่อเดินทางไปต่างประเทศคือ การปรับเวลาของนาฬิกาให้เป็นไปตามเวลาของประเทศนั้น ๆ ซึ่งอาจเร็วขึ้นบ้างหรือช้าลงบ้างจากเวลาในประเทศของตน โดยถือเอาเวลาที่เมืองกรีนิช (Greenwich) ซึ่งเป็นเพียงเมืองเล็ก ๆ ริมแม่น้ำเทมส์ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ในเขตกรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ เป็นหลักในการกำหนดเวลามาตรฐานร่วมกันนั้น สารานุกรมไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน อธิบายว่า

เนื่องจากเมืองกรีนิชตั้งอยู่เส้นเมริเดียน (Meridians) หรือที่คนไทยเรียกกันว่า เส้นแวงที่ ๐ องศา ทั่วโลกจึงถือเอาเส้นเมริเดียน ๐ องศาที่เมืองกรีนิชนี้เป็นเส้นเมริเดียนแรก และใช้เป็นหลักในการกำหนดเส้นเมริเดียนตะวันตกและเส้นเมริเดียนตะวันออก คือจากเมืองกรีนิชไปทางตะวันตก ๑๘๐ องศา ไปทางตะวันออก ๑๘๐ องศา รวมทั้งเป็นหลักในการกำหนดเวลามาตรฐานร่วมกันทั่วโลก

เมื่อโลกหมุนรับแสงอาทิตย์ผ่านเส้นเมริเดียนต่าง ๆ จะใช้เวลา ๒๔ ชั่วโมง ทำให้สถานที่ที่อยู่ห่างกัน ๑๕ องศา จะมีเวลาต่างกัน ๑ ชั่วโมง หรือเวลาต่างกัน ๔ นาทีทุก ๑ องศา ทำให้เวลาในส่วนต่าง ๆ ของโลกแตกต่างกัน เช่น สมมุติให้กรีนิชเป็นเวลาเที่ยงวัน ดังนั้น ตั้งแต่ ๑ องศาตะวันออกของกรีนิชไปจนถึง ๑๘๐ องศาจะเป็นเวลาตั้งแต่บ่ายจนถึงเที่ยงคืน ขณะเดียวกัน ตั้งแต่ ๑ องศาตะวันตกของกรีนิชไปจนถึง ๑๘๐ องศาจะเป็นเวลาก่อนเที่ยงถอยหลังไปจนถึงเที่ยงคืน

แต่เนื่องจากบางประเทศมีดินแดนและหมู่เกาะหลายแห่งอยู่ต่างเส้นเมริเดียนกัน ทำให้ในประเทศเดียวกันใช้เวลาไม่ตรงกัน เกิดเป็นปัญหาในทางธุรกิจ การคมนาคม จึงมีการกำหนดเวลาอัตรา (Standard Time) ซึ่งเป็นเวลาที่กำหนดจากเส้นเมริเดียนใดเมริเดียนหนึ่งของประเทศเพื่อให้ในประเทศใช้เวลาเดียวกัน

ประเทศไทยเริ่มใช้เวลาอัตราในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๓ โดยถือเอาเวลาของเมริเดียน ๑๐๕ องศาตะวันออกของกรีนิช ซึ่งผ่านจังหวัดอุบลราชธานีเป็นมาตรฐานของเวลาอัตรา ดังนั้นเวลาในประเทศไทยจึงเร็วกว่าเวลากรีนิช ๗ ชั่วโมง.

กนกวรรณ ทองตะโก